

Tien tips om morgen al te doen:

1. Geef de hardste schreeuwer niet meteen alle aandacht. U zou dan inslijpen dat intimideren, schreeuwen en bedreigen loont. *Wacht even, ik kom zo bij je.*
2. Leer jongeren de taalvolgorde *'mijn vriend en ik'* in plaats van *'ik en mijn vriend'*. Zij leren dan alledaags dat zij niet het centrum van de wereld zijn. Er is ook plaats voor anderen.
3. Leer jongeren denken vanuit het perspectief van de ander. *Hoe zou hij dat vinden? Wat zou dat voor haar betekenen?*
4. Reageer op brutale opmerkingen niet met uw brutale tegen-opmerking. Houd de regie in handen van beschaafde communicatie. Oppositionele jongeren verlokken u tot een vechterig stijl van communiceren. Ga daar niet in mee.
5. Als u boos bent, let erop of u alleen het gedrag afwijst of ook de persoon. Vooral bij jongeren die veel 'respect' nodig hebben (korte lontjes; kwetsbaar zelfwaardegevoel).
6. Leer kinderen dat 'zwak-zijn' mag. Je mag fouten maken, twijfelen, verdriet hebben, hulp nodig hebben, homo zijn, een compromis aanvaarden, praten i.p.v. vechten, iemand vóór laten gaan, etc.
7. Leer jongeren praten over gevoelens. Ook over hun 'zwakke' gevoelens zoals verdriet, eenzaamheid, afwijzing, krenking, etc. Ze hoeven dan minder met stoer machogedrag hun 'zwakke' gevoelens te overschreeuwen.
8. Over zelfbeheersing. Leef voor dat beheersing een teken van kracht is. Matig in eten en drinken, beheerst in boos zijn, etc. Leer hen verstandig om te gaan met hun impulsen.
9. Zorg er elke les voor dat alle leerlingen zich welkom voelen.
10. Maak de klas tot een team. *Wij van klas 2B helpen elkaar, wij doen zulke rare dingen niet.* Kwetsbare leerlingen hebben dat groepsgevoel nodig.

Nog een extra: Leer ze liefde voor boeken. Lezen is gevoelens ontwikkelen.

Hans Kaldenbach

Zie ook, van dezelfde auteur, uitgeverij Prometheus:

* Korte lontjes, 99 tips voor het omgaan met jongeren in de klas.	11 ^e druk ISBN 90-446 3141 8. € 15
* <i>Machomannetjes</i> , 99 tips om straatcultuur terug te dringen uit uw school	11 ^e druk ISBN: 978-446-1813-6 € 15
* <i>Respect</i> , 99 tips voor het omgaan met jongeren in de straatcultuur	36 ^e druk ISBN 90-446-0706-5. € 9,95
* <i>Hangjongeren</i> , 99 tips voor buurtbewoners en voorbijgangers	11 ^e druk, ISBN 90 446 1151-9. € 9,95
* <i>Doe maar gewoon</i> , 99 tips voor het omgaan met Nederlanders	50 ^e druk. ISBN 90 446-0183-1. € 8,95

kaldenbach@telfort.nl

www.hanskaldenbach.nl